

Úvod

Formální vzdělávací systém v České republice tvoří čtyři základní stupně vzdělávání. Prvním stupněm je **vzdělávání předškolní**, které jako doplněk výchovy v rodině mohou děti absolvovat ještě před započítáním povinné školní docházky na základní škole. *S účinností od školního roku 2017/2018 je však i pro děti, které dosáhly pěti let věku do 31. 8., předškolní vzdělávání povinné.* Kromě mateřských škol jej zajišťují přípravné třídy základních škol a přípravný stupeň základních škol speciálních. Následuje **základní vzdělávání** získávané nejčastěji na základních školách. *Po zavedení výše zmíněného povinného posledního roku předškolního vzdělávání je od školního roku 2017/2018 povinná školní docházka celkem desetiletá a trvá od 5 do 15 let, jeden rok v předškolním vzdělávání a devět let na základní škole.* Na povinnou školní docházku na základních školách navazuje **středoškolské vzdělávání**. Žáci, kteří úspěšně projdou přijímacím řízením, si však mohou na středních školách plnit již část povinné školní docházky. Jedná se konkrétně o nižší stupeň víceletých gymnázií a osmileté taneční konzervatoře. V České republice existují tři základní typy středních škol: střední všeobecné školy s maturitou (gymnázia), střední odborné školy s maturitou a střední odborná učiliště. Střední vzdělávání s maturitou nabízí též konzervatoře; závěrečným vykonáním absolutoria v konzervatoři však získává žák již vyšší odborné vzdělání. Nejvyšším stupněm ve vzdělávacím systému je **vzdělávání terciární**, které je zařazené jako studium navazující na úplné střední vzdělávání s maturitou. Do terciárního stupně patří vyšší odborné vzdělávání a vysokoškolské studium.

Publikace **Školy a školská zařízení** představuje základní statistické ukazatele z oblasti předškolního až vyššího odborného školství a školských zařízení v České republice. Nabízí vybrané ukazatele i v **krajském srovnání** a v **časové řadě** od roku 2011 (resp. školního roku 2011/12) do současnosti. Poskytuje základní informace o počtu škol, tříd, dětí, žáků, studentů a učitelů v mateřských až vyšších odborných školách v řadě věcných, územních a časových členění. Spolu s publikací [Studenti a absolventi vysokých škol v České republice](#) podávají ucelený přehled statistik formálního vzdělávání v České republice.

Je dobré upozornit, že podmínky, za nichž se uskutečňuje vzdělávání předškolní, základní, střední, a vyšší odborné ve školách a školských zařízeních, vymezuje **Školský zákon** (561/2004 Sb.), zatímco vysoké školy podléhají **Zákonu o vysokých školách** (111/1998 Sb.). V důsledku toho se liší i legislativa, která stanovuje statistické sběry dat (podrobněji [zde](#)). Např. u vysokých škol jsou data vykazována za kalendářní rok, zatímco u nižších úrovní vzdělávání za školní rok. Pojmy a metodika užívané pro tyto dvě skupiny škol tedy nejsou totožné. I z tohoto důvodu je téma formálního vzdělávání rozděleno do dvou samostatných publikací.

Publikace **Školy a školská zařízení** je členěna na **tabulkovou část**, která podává přehled klíčových statistik v časové řadě a v dílčích tříděních, **rejstříkový výklad používaných pojmů** v abecedním řazení, **analytickou část**, **kartogramy** a **infografiku**. Jako v minulých letech, i letos publikace **vychází z dat Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** (MŠMT), ze kterých Český statistický úřad (ČSÚ) čerpá i při přípravě tabulek s údaji o formálním vzdělávání publikovaných ve [Statistické ročence České republiky](#), resp. v [krajských ročenkách](#)¹.

¹přehled odkazů na data sbíraná MŠMT lze nalézt na stránkách ČSÚ <https://www.czso.cz/csu/czso/ministerstvo-skolstvi-mladeze-a-telovychovy>